

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
14 грудня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту природничо-математичних наук, інформатики та менеджменту Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №6 від 28.12.2023 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. – доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Галус О. М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева І. А – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні форми і методи організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 118 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Практично всі студенти, які навчаються у магістратурі, мотивовані на здобуття нових знань, пов'язаних з їхньою безпосередньою професійною діяльністю. Хоча їх з педагогом і розділяє екран монітора, це не заважає магістрантам уважно слухати матеріал, що викладається ним, і бути включеними в роботу протягом усього заняття.

Список використаних джерел:

1. Мармаза О. І. Організаційно-педагогічні аспекти дистанційної форми навчання майбутніх менеджерів. Організація навчання в умовах використання дистанційних освітніх технологій [Електронне видання] : матеріали методологічного семінару / За заг. ред. Т. М. Хлебнікової. Харків, 2021. 50 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c1737809-0056-47a1-9f89-d41385893ed5/content> (дата звернення 10.11.2023).
2. Хлебнікова Т. М. Інноваційні стратегії навчання: досвід країн ЄС та України. Матеріали методологічного семінару «Інноваційні засоби організації освітнього процесу в ЗО: досвід країн ЄС та України» / за заг. ред. Т. М. Хлебнікової. Харків, 2023. 50 с.
3. Шеремет І. В., Василенко К. С. Використання платформи MOODLE у підготовці студентів спеціальності «014 середня освіта (здоров'я людини)». Освітньо-науковий простір. 2021. № 1. URL: <https://ess.npu.edu.ua/index.php/ess/article/view/14> (дата звернення 10.11.2023).

ЧЕБИКІН Олексій Якович

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕКИ УНІВЕРСИТЕТУ УШИНСЬКОГО В МОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Наприкінці минулого року відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотека в сучасному інформаційному просторі: проблеми і перспективи». За участю провідних вчених та фахівців різних університетських бібліотек України. Серед важливих тенденцій в розвитку бібліотеки, як можна засвідчити, визначені її стратегічні пріоритети наприкінці 2003 році залишилися ще більш актуальними. Саме тоді ми виходили з твердження, що університет має майбутнє, якщо функціонування його бібліотеки буде характеризуватися випереджальним інноваційним розвитком спираючись на світові тенденції у галузі інформаційного забезпечення. Внаслідок узагальнення матеріального стану, наявних фондів та комп'ютерних ресурсів бібліотеки, а також вивчення позитивного досвіду провідних бібліотек університетів різних країн: Сан-Хосе, Гарвардського, Стенфордського, Балтиморського, Токійського, Афінського та інших - були сформовані певні передумови реформування нашої бібліотеки. Зазначені передумови виступили

стратегічними програмними випереджальними умовами її розвитку на майбутнє.

Умовно було визначено два етапи модернізації бібліотеки.

Етап з 2005 по 2025 роки- передбачав:

- по-перше, побудову сучасної матеріальної бази, яка б дозволила здійснювати її випереджальний характер модернізації;
- по-друге поступова заміна пріоритетів накопичення інформації, яка б поєднувала її збереження на паперових та електронних носіях. В цьому аспекті планувалось перетворення умов діяльності відповідних відділів, які б забезпечували цей процес, тобто введення в штат бібліотеки фахівців з комп'ютерного забезпечення . Також ставилось завдання обладнання бібліотеки необхідним комп'ютерним, копіювальним та інтернетним обладнанням, створення умов для викладачів та студентів, отримання необхідних матеріалів, як у паперовому варіанті, так і на електронних носіях. При цьому передбачалось започаткування суттєвого розширення доступу до фондів бібліотеки через мережу інтернет.

Заключним періодом цього етапу визначалось: а) накопичення не тільки паперової інформації, а також інформації на електронних носіях, як текстів так і певних відео фрагментів, які б торкалась перш за все наукових та освітніх, прогресивних, інноваційно-виробничих та соціальних здобутків у різних сферах діяльності з урахуванням профільності університету; б) входження бібліотеки в певні консорціуми з можливістю обміну та взаємного використання наявних фондів та ресурсів.

Другий етап з 2026-2040 був визначений нами періодом модернізації та роботизації бібліотеки як певної глобальної гібридної інформаційної бази, що переважно буде надавати послуги в межах консорціуму споріднених як вітчизняних, так і бібліотек інших країн світу на віртуальному рівні, включаючи співпрацю з різними телекомпаніями, постійно діючими виставковими центрами, музеями, що представляють свої онлайн послуги у вигляді паперових, цифрових, візуальних, просторово-предметних здобутків та інших форм. У цей період функціонування такої бібліотеки поступово переходить до взаємодії користувача з спеціальними роботами бібліотеки, які супроводжують його на всіх етапах пошуку, знайомства, обробкою та узагальненням затребуваної інформації. Тут теж нагальним має стати поступове оновлення штатної структури фахівців бібліотеки. В цьому аспекті традиційно-класичні фахівці мають суттєво доповнюватися програмістами інформаційних баз та розробниками профільних роботів, інженерами супроводу та підтримки її функціонування по задоволенню потреб студентів, аспірантів, викладачів та інших користувачів. Даний етап може характеризуватись завершенням модернізації в технологізація діяльності бібліотеки в глобалізаційному аспекті, оскільки такі вірогідні роботи ще автоматично знімуть мовні перешкоди (внаслідок перекладу обраної інформації для користувачів).

Такі на той час визначалися нами етапи стратегічного розвитку бібліотеки.

В ході наявних ресурсних можливостей на сьогодні вдалося фактично підійти до завершення першого етапу розвитку бібліотеки університету Ушинського.

Отримані в цей період здобутки дозволили:

- побудувати сучасну матеріальну базу з можливістю її випереджального розвитку;
- забезпечити її необхідним комп'ютерним та копіювальним обладнанням;
- створити умови для накопичення інформації на потужних серверах бібліотеки;
- ввести до штату фахівців з комп'ютерного забезпечення;
- створити відкриті умови до доступу фондів бібліотеки завдяки мережам інтернету;
- суттєво поповнити фонди бібліотеки не тільки в паперових, але і на цифрових ресурсах;
- створити за підтримки міжнародних партнерів перший «Міжуніверситетський консорціум онлайн» по обміну паперовою, цифровою та візуальною інформацією з рядом провідних вітчизняних та зарубіжних університетів світу. Останній був визнаний в 2005 році одним із інноваційних та передових в університетському просторі (на жаль, через відсутність необхідних ресурсів зміг працювати лише 2 роки).;
- заключити низьку угод з бібліотеками України та отримати доступ до бібліотек інших країн за підтримки міжнародних проектів по взаємообміну інформації;
- здійснити певні зміни в специфіці діяльності відділів бібліотеки з урахуванням активного впровадження цифрових технологій.

У поточний час в умовах глобалізаційних та інформаційних змін у світі виникають нові виклики по оптимізації розвитку діяльності бібліотек. У цьому аспекті можливим є в найближчі роки створення за участю бібліотеки та інших вірогідних партнерів спільних команд з побудови роботів інформаційного забезпечення зі своєю спеціалізацією по наданню доступу до різних ресурсів з урахуванням їх профільності університету.

До нових тенденцій розвитку бібліотеки університетського сьогодення слід віднести важливі дослідження вчених присвячені вивченню історичної спадщини, переліку її фондів, які були підчас другої світової війни вивезені в інші країни з метою їх повернення.

Враховуючи сучасні реалії сьогодення відносно поглиблення випереджального розвитку бібліотеки по завершенню першого та входження в другий етап її модернізації нагальним є: консолідація зусиль колективу бібліотеки та відділу нових інформаційних технологій університету, різних кафедр з підготовки міжнародного грантового проекту на 3-5 років у співпраці з бібліотеками інших країн, а також постійно діючими виставковими центрами,

музеями, телекомпаніями, які зберігають та презентують у вигляді онлайн свої ресурси у галузі наукових, освітніх, культурних та інших досягнень. Такий проект може будуватися на моделі другого міжуніверситетського консорціуму онлайн по створенню та впровадженню роботизованих елементів штучного інтелекту в систему діяльності університетських бібліотек як певної саморизиваючої інноваційної установи в глобальному інформаційному просторі.

ЧЕРНОВОЛ-ТКАЧЕНКО Раїса Іванівна

НОВАТИКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Особливість нової суспільної генерації має формуватись в межах прискорених інноваційних змін освітнього процесу, спрямованого на демократичні цінності, ринкову економіку, сучасні науково-технічні досягнення.

У наукових дослідженнях [1, 2] новатику розглядають як механізми, що вирізняються оригінальністю, новаторством викладацької діяльності і виражають характер навчання, спрямований на перегляд ціннісного, з метою виокремлення значимого показника і неприйняття знеціненого чи такого, що втратив актуальний смисл.

Активації цих процесів сприяють такі навчальні техніки як проектування, тренінги, інтерактивні методи, які забезпечують здобувачеві освіти умови для експериментування, дослідницької діяльності, опанування новими соціальними ролями, обрання професійного спрямування в узгоджені з власними нахилами й уподобаннями. Важливе місце належить неімітаційним методам освіти, які створюють максимальні можливості для діалогічних комунікувань.

Послугуючись світовою практикою, творчі педагоги досягають розширення можливостей традиційних підходів у межах взаємообміну позиціями і думками в комунікуванні зі здобувачами освіти, щоб відкрити їхні потаємні задатки, що дає можливість продуктивно опанувати навчальний матеріал, аналітично його оцінити, щоб у подальшому житті можна було б забезпечити професійну спроможність і затребуваність на ринку праці.

Інноваційні техніки у наукових розвідках [3, 4] сьогодення номінуються стратегіями освітньої діяльності. Серед них: перехресні навчальні процеси, що передбачають неформальні умови освітньої діяльності, (музей, виробництво, громадські установи тощо, які пов'язані з питаннями практичного спрямування у набутті професійних компетентностей), освітній процес засобами аргументації (передбачається імітування суперечки, наближеної до реальних життєвих умов, пов'язаних з майбутньою професією); контекстна навчальна діяльність, яка забезпечує набуття практики ухвалювати рішення, адаптуючись

КРАСНОПОЛЬСЬКА Тетяна Миколаївна E-learning course in the educational process of higher education institutions in the context of digitalization of education	56
КРЕСЮН Валентин Йосипович Необхідність розширення знань здобувачів вищої медичної освіти в галузі клінічної фармакології	59
ЛЕОНОВА Вероніка Іванівна Гармонізації емоційного стану особистості	62
ЛУПАН Ірина Володимирівна Підготовка майбутніх вчителів інформатики до дистанційного проведення позакласних заходів	64
МАСЮК Георгій Ігорович Вплив штучного інтелекту на освіту	66
НЕПОМНЯЦА Ірина Миколаївна Формування цифрової компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти: нові вимоги та можливості	69
ОРЛОВ Олександр Іванович Анкетування як метод опитування у практиці підготовки спортсменів	73
ПОЛЯК Катерина Юріївна Модерні методи і форми навчання у вищій школі як відповідь на виклики сучасного світу	77
РОМЕНСЬКА Тамара Григорівна Мотиваційно-адаптаційний етап технології формування соціально-побутових навичок у дітей дошкільного віку з дцп	81
РЯБІНОВА Ірина Михайлівна Впровадження новітніх методів проведення лекційного та практичного занять	85
ТЕМЧЕНКО Ользі Василівні Інформаційні системи й технології в управлінні: теоретичні аспекти	87
ТОКАРЄВ Олександр Віталійович Особливості дизайну інтерактивних засобів масових комунікацій. Роль чуттєвого та знакового апаратів свідомості людини	89
ФІЛІПЕНКО Ольга Іванівна Вища освіта в Україні: перспективи розвитку	91
ХЛЄБНІКОВА Таліна Миколаївна Підготовка менеджерів – керівників закладів освіти в умовах дистанційного навчання	93
ЧЕБИКІН Олексій Якович Стратегічні пріоритети розвитку бібліотеки Університету Ушинського в умовах цифрової трансформації	98
ЧЕРНОВОЛ-ТКАЧЕНКО Раїса Іванівна Новатики в освітньому просторі: проблеми і перспективи розвитку	101
ШЕПЕЛЬ Марина Євгенівна Using digital learning tools in teaching english students majoring in public management and administration	103
ШПАТАКОВА Оксана Леонідівна Методичні аспекти застосування інструментів цифровізації в умовах розвитку освітнього процесу	107